

ČESKÉ A OBECNÉ DĚJINY „KRÁTKÉHO“ XX. STOLETÍ (1914 – 1992)

Syllabus

- 1/ První světová válka a proměny mezinárodního „české otázky“
- 2/ Vytvoření Versailleského systému, jeho protivníci a etablování Československa.
- 3/ Vývoj evropské a československé politiky ve 20. letech. Náčrt politického systému první republiky v komparaci s dalšími středoevrop. státy
- 4/ Fašismus, nacismus a appeasement ve 30. letech
- 5/ Vývoj v Evropě v letech 1938-1939 (Mnichov, okupace čes. zemí a počátek 2. světové války)
- 6/ Druhá světová válka a zápas za obnovu Československé republiky
- 7/ Tzv. třetí Československá republika, její problémy a formování poválečného světa
- 8/ První fáze studené války a etablování stalinistických režimů ve střední a východ. Evropě
- 9/ Krize komunist. systémů 1953-56, první „uvolnění“ mezi Východem a Západem a postupná „destalinizace“ východ. Evropy
- 10/ Vývoj v světové politiky šedesátých letech, Pražské jaro 1968 a sovětská okupace
- 11/ Politika „Détente“ mezi Západem a Východem a první fáze tzv. normalizace v ČSSR
- 12/ Helsinky 75 a jejich efekt na vývoj v Československu: normalizační režim a opozice.
- 13/ Tzv. druhá studené válka, perestrojka a pád komunismu ve středovýchodní Evropě

VÝBĚR Z DOPORUČENÉ LITERATURY

A/ ZÁKLADNÍ LITERATURA:

- BENEŠ, Zdeněk a kol., *Rozuměti dějinám. Vývoj česko-německých vztahů na našem území v letech 1848-1948*. Praha 2002.
- BRANDES, Detlef: *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj. (1939-1945)*. Praha 1999.
- DEJMEK Jindřich: *Československo, jeho sousedé a velmoci ve XX. století (1918-1992)*. Praha 2002.
- DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé. Velká politika 1938-1991*. Sv I. Praha 2004.
----- Sv. II. Praha 2008.
- KAPLAN, Karel: *Československo v letech 1945-1948*. Praha 1991.
----- *Československo v letech 1948-53*. Praha 1992.
----- *Československo v letech 1953-1966*. Praha 1992.
----- *Československo v letech 1966-1969*. Praha 1993.
- KÁRNÍK Zdeněk, *České země v éře První republiky*. I. Vznik, budování a zlatá léta republiky (1818-1929). Praha 2000.
----- *České země v éře První republiky*. II. Československo a české země v krizi a v ohrožení (1930-1935). Praha 2002.
----- *České země v éře První republiky*. III. O přežití a o život. (1936-1938). Praha 2003.
- KOVTUN, Jiří: *Republika v nebezpečném světě*. Praha 2006.
- KŘEN Jan: *Dvě století střední Evropy*. Praha: Argo 2005.
- KVAČEK Robert: *České dějiny II*. Praha 2002.
- OLIVOVÁ, Věra: *Dějiny První československé republiky*. Praha 2000.
- OPAT, Jaroslav: *Průvodce životem a dílem T. G. Masaryka. Česká otázka včera a dnes*. Praha 1984.
- PICHLÍK, Karel: *Zahraniční odboj 1914-1918 bez legend*. Praha 1968, 2. vyd. 1991.
- RYCHLÍK, Jan: *Češi a Slováci ve 20. století. Česko-slovenské vztahy 1914-1945*. Praha – Bratislava 1997.
----- *Češi a Slováci ve 20. století. Česko-slovenské vztahy 1945-1992*. Praha 1998.

B/ MEMOÁRY

- BENEŠ, Edvard: *Světová válka a naše revoluce*. Sv. 1-2, Praha 1927-1928.
----- *Paměti*. Svazek I až III. Ed. M. Hauner, Praha 2007.
- CÍSAŘ, Čestmír: *Člověk a politik*. Kniha vzpomínek a úvah. Praha 1998.
- ČARNOGURSKÝ, Pavol: *6. október 1938*. Bratislava 1993.
----- *14. Marec 1939*. Bratislava 1992.
- ČERNÝ, Václav: *Křik koruny české. Paměti*. II. Brno 1992.
----- *Paměti III*. 1945-1972. Brno 1992.

- DRTINA, Prokop: *Československo - můj osud. Kniha života českého demokrata dvacátého století*. I - II. Praha 1991-1992.
- DUBČEK, Alexandr: *Naděje umírá poslední*. Vlastní životopis. Praha 1993.
- FEIERABEND, Ladislav: *Politické vzpomínky*. Svazek 1 až 3. Brno 1994 až 1996.
- FIERLINGER, Zdeněk: *Ve službách ČSR. Paměti z druhého zahraničního odboje*. Díl I, II. Praha 1947-1948.
- HABRMAN, Gustav: *Mé vzpomínky z války*. Praha 1928.
- HÁJEK, Jiří: *Paměti*. Praha 1997.
- HAJŠMAN, Jan: *Česká Maffie. Vzpomínky na odboj doma*. Praha 1932.
- *Maffie v rozmachu. Vzpomínky na odboj doma*. Praha 1933.
- KLÍMA, Ivan: *Moje šílené století*. Praha, Academia 2009 – 2010.
- KOHOUT, Jan: *Můj život s Hitlerem, Stalinem a Havlem*. Praha 2011.
- KOPECKÝ, Václav: *ČSR a KSČ*. Praha 1960.
- KRAJINA, Vladimír: *Vysoká hra. Vzpomínky*. Praha 1994.
- KROFTA, Kamil: *Z dob naší první republiky*. Praha 1939.
- LIEHM, Antonín J.: *Minulost v přítomnosti*. Brno 2002.
- LÖBL, Eugen: *Svedectvo o procese...* Bratislava 1969.
- MASARYK, T. G.: *Nová Evropa*. Praha 1920.
- *Světová revoluce*. Praha 1925.
- MLYNÁŘ, Zdeněk: *Mráz přichází z Kremlu*. Praha 1990.
- NOVOTNÝ, Antonín: *Vzpomínky*. /Ed. Rud. Černý, *Exprezident!*/. Sv. I až III. Praha 1998 - 1999.
- PEROUTKA, Ferdinand: *Deníky ... dopisy ... Vzpomínky*. Praha 1995
- Viliam PLEVZA (ed.), *Vzostupy a pády. Gustáv Husák promluvil*. Bratislava 1991.
- RIPKA, Hubert: *Únorová tragédie*. Brno 1995 (Franc. originál: *Le coup de Prague. Une Revolution Préfabriquée*. Paris 1949).
- SMUTNÝ Jaromír: *Svědectví prezidentova kancléře*. Praha 1996.
- SVOBODA, Ludvík: *Cestami života*. Sv. I. až II. Praha 1971, 1992.
- ŠIK, Ota: *Jarní probuzení – iluze a skutečnost*. Praha 1990.
- ŠTROUGAL, Lubomír: *Paměti a úvahy*. Praha 2009.
- *Ještě pár odpovědí*. Praha 2011.
- URSÍNY, Ján: *Spomienky na Slovenské národné povstanie*. Bratislava 1994.

C/ PŘÍRUČKY K DŮLEŽITĚJŠÍM VELMOCÍM A SOUSEDNÍM ZEMÍM:

- Kennet MORGAN, *Dějiny Británie*. Praha: NLN 1997.
- Ellis WASSON, *Dějiny moderní Británie*. Praha: Grada Publishing 2011.
- Marc FERRO, *Dějiny Francie*. Praha: NLN 2006.
- Georges DUBÝ a kol., *Dějiny Francie: od počátků po současnost*. Praha: Karolinum 2003.

Mary FULBROOK, *Dějiny moderního Německa*. Praha: Grada Publishing 2010.
 Helmut MÜLLER et cons., *Dějiny Německa*. Nakladatelství LN 1995.
 Eberhart JÄCKEL, *Německé století*. Historická bilance. Praha: Argo 2004.

M. ŠVANKMAJER a kol.: *Dějiny Ruska*. Praha NLN 1995.
 Robert SERVICE, *A History of Twentieth Century*. Harvard 1998.
 Andrej B. ZUBOV, *Istorija Rossiji. XX vek. (I – II)*. Moskva, MGIMO 2009

Denis MACK SMITH, *Modern Italy*. Yale University Press 1997.
 Giuliano PROCCACI, *Dějiny Itálie*. Praha NLN 1997.

Noman DAVIS, *Polsko. Dějiny národa ve středu Evropy*. Praha: Prostor 2003
 Marcelli KOSMAN, *Dějiny Polska*. Praha: Karolinum 2011.

Richard PRAŽÁK a kol.: *Dějiny Maďarska*. Brno 1994.
 László KONTLER, *Dějiny Maďarska*. Praha: NLN 2001.

Jože PIRJEVEC, *Jugoslávie. 1918 – 1992*. Praha 2000.
 Jan PELIKÁN et cons., *Dějiny Srbska*. Praha NLN 2004.
 Jan RYCHLÍK, *Dějiny Chorvatska*. Praha NLN 2007.
 Jan RYCHLÍK et cons., *Dějiny Slovinska*. Praha NLN 2012.

George TINDALL – David SHI, *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: nakl. Lidových novin 1993 ad. vyd.
 Stephen GRAUBARD, *Prezidenti*, Praha BB 2006. (orig.: *The Presidents*. London 2006).
 Walter LaFEBER, *The American Age. United States Foreign Policy Home and Abroad*. New York 1994.

John FAIRBANK, *Dějiny Číny*. Praha NLN 1998.

Stanislava VAVROUŠKOVÁ a kol., *Dějiny Indie*. Praha, NLN 2002.

Edvin REISCHAUER, Albert CRAIG: *Dějiny Japonska*. Praha NLN 2000.

D/ DOPLŇKOVÁ SEKUNDÁRNÍ LITERATURA (VÝBĚR):

- ABRAMS, Bradley F.: *The Struggle for the Soul of Nation. Czech Culture and the Rise of Communism*. Harvard UP 2005.
- BENČÍK, Antotín: *Rekviem za Pražské jaro*. Praha 1998.
- BENEŠ, Zdeněk - KOVÁČ, Dušan – LEMBERG, Hans (red.), *Hledání jistoty v bouřlivých časech. Češi, Slováci, Němci a mezinárodní systém v první polovině 20. století*. Ústí nad Labem 2006.
- BRANDES, Detlef: *Cesta k vyhnání 1938-1945. Plány a rozhodnutí o transferu Němců z Československa a Polska*. Praha 2003
- BROKLOVÁ, Eva: *Československá demokracie. Politický systém ČSR 1918-1938*. Praha 1992.
- BROWN, Martin David: *Jak se jedná s demokraty. Britské ministerstvo zahraničí a československá emigrace ve Velké Británii 1939-1945*. Praha – Plzeň 2008.
- BŘACH, Radko: *Československo a Evropa v polovině dvacátých let*. Praha - Litomyšl 1997.
- ČELOVSKÝ, Bořivoj: *Mnichovská dohoda 1938*. Ostrava 1999.
- DEÁK, Ladislav: *Zápas o střední Evropu 1933-1938. Politicko-diplomatické vztáhy*. Bratislava 1986.
- DEJMEK Jindřich, *Nenaplněné naděje. Politické a diplomatické vztahy Československa a Velké Británie od zrodu První republiky po konferenci v Mnichově*. Praha 2003.
- *Edvard Beneš. Politická biografie českého demokrata. Část první. Revolucionář a diplomat (1884 - 1935)*. Praha 2006.
- *Edvard Beneš. Politická biografie českého demokrata: Část druhá. Prezident republiky a vůdce národního odboje. (1935-1948)* Praha, Karolinum 2008.
- DEJMEK, J. – LOUŽEK, M. (red.), *Únor 1948. Šedesát let po té. Sborník textů*. Praha, CEP 2008.
- DEJMEK, J. – LOUŽEK, M. (red.), *Mnichov 1938. Sedmdesát let po té*, Praha, CEP, 2008.
- DURMAN, Karel: *Útěk od praporů. Kreml a krize impéria 1964-1991*. Praha 1998.
- FAURE, Justine: *Americký přítel. Československo ve hře americké diplomacie 1943-1968*. Praha 2006.
- FIALA, Petr: *Katolicismus a politika*. Brno 1995.
- GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan: *Druhá republika 1938-1939. Svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*. Praha 2004.
- GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan: *Velké dějiny zemí Koruny české. Sv. XV/1*. Praha 2006.
- *Velké dějiny zemí Koruny české. Sv. XV/2*. Praha 2007.
- GJURIČOVÁ Adéla et cons., *Rozdělení minulosti: Vytváření politických identit v České republice po roce 1989*. Praha 2011.
- GOLAN Galia, *Reform Rule in Czechoslovakia. The Dubcek Era 1968-69*. Cambridge 2008.
- HANZLÍK, František: *Únor 1948 - výsledek nerovného zápasu*. Praha 1997.
- HRONSKÝ, *Boj o Slovensko a Trianon 1918-1920*. Bratislava 1998.
- KALVODA, Josef: *Genese Československa*. Praha 1998 (orig.: *The Genesis of Czechoslovakia*. New York 1986).
- KAPLAN, Karel: *Mocní a bezmocní*. Toronto 1989.
- *Pravda o Československu 1945-1948*. Praha 1990.
- *Nekrvavá revoluce*. Praha 1993.
- *Pět kapitol o únoru 1948*. Praha 1996.
- *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha 1993.

- *Kořeny československé reformy 1968*. Sv. I a II Praha 2000 - 2002.
- *Antonín Novotný. Vzestup a pád „lidového“ aparátčíka*. Praha 2011.
- KLIMEK, Antonín: *Boj o Hrad. Hrad a Pětka (1918-1926)*. Praha 1996.
- *Boj o Hrad. II. Kdo po Masarykovi (1926-1935)*. Praha 1998.
- *Velké dějiny zemí Koruny české*. Sv. XIII. (1918-1929). Praha 2000.
- *Velké dějiny zemí Koruny české*. Sv. XIV. (1929-1938). Praha 2002.
- KORBEL, Joseph: *The Communist Subversion of Czechoslovakia 1938-1948. The Failure of Coexistence*. Princeton 1959.
- *Twentieth-Century Czechoslovakia: The Meanings of Its History*. New York 1977.
- KOCIÁN Jiří – DEVÁTÁ Markéta (eds.), *Únor 1948 v Československu: Nástup komunistické totality a proměny společnosti*. Praha 2011.
- KOVTUN, Jiří: *Masarykův triumf. Příběh konce Velké války*. Praha 1991.
- KURAL, Václav: *Vlastenci proti okupaci. Ústřední vedení odboje domácího 1940-1943*. Praha 1997.
- KURAL, Václav: (ed.), *Československo roku 1968*. 1, 2. Praha 1993.
- KUSIN Vladimír, *The Intellectual Origins of the Prague Spring*. Cambridge 2002.
- KVAČEK: *Nad Evropou zataženo. Československo a Evropa 1933-1937*. Praha 1966.
- *Obtížné spojenectví. Politicko-diplomatické vztahy mezi Československem a Francií 1937-1938*. I. Praha 1989.
- *První světová válka a česká otázka*. Praha 2003.
- KVAČEK R. – TOMÁŠEK, Dušan: *Kausa Emil Hácha*. Praha 1995
- TITÍŽ, *Obžalovaná je vláda*. Praha 1999.
- LACINA, Vlastislav: *Velká hospodářská krize v Československu*. Praha 1984.
- LEHÁR, Bohumil: *Rada vzájemné hospodářské pomoci (1949-1979)*. Praha 1980.
- LIPTÁK, Lubomír: *Slovensko ve 20. století*. Bratislava 1998. (1. vyd. 1968).
- LITERA, B. – TEJCHMAN, M. – VYKOUKAL, J.: *Východ. Vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944-1989*. Praha 2000.
- LONDÁK, Miroslav – SIKORA Stanislav (ed.), *Rok 1968 a jeho místo v dějinách*. Bratislava 2009
- LUKEŠ, Igor: *Československo mezi Stalinem a Hitlerem. Benešova cesta k Mnichovu*. Praha 1999 (Originál: *Czechoslovakia between Stalin and Hitler. The Diplomacy of Edvard Beneš in the 1930th*. New York-Oxford 1996)
- LUKEŠ, Igor - GOLDSTEIN, Eric (eds.), *The Munich Crisis 1938. Prelude to World War II*. London 1999.
- MACMILAN(OVÁ), Margaret: *Mírotvorci*. Praha 2005 (orig.: *Peacemakers*. London 2003).
- MAREK, Pavel (red.), *Přehled politického stranictví na území českých zemí a Československa v letech 1861-1998*. Sv. I, II. Olomouc 2000.
- MASTNÝ, Vojtěch: *Russia's Road to the Cold War. Diplomacy, Warfare and the Politics of Communism, 1941-1945*. New York 1979.
- *Studená válka a sovětský pocit nejistoty 1947-1953*. Stalinova léta. Praha 2001 (angl. originál: *The Cold War and Soviet Insecurity. The Stalin Years*. Oxford 1996).
- MUSIL Jiří (ed.), *The End of Czechoslovakia*, Budapest, Central European University Press 1995.
- MYANT, Martin: *The Czechoslovak Economy 1948-1988*. Cambridge 1990
- NÁLEVKA, Vladimír: *Studená válka*. Praha
- NĚMEČEK, Jan: *Od spojenectví k roztržce. Vztahy československé a polské exilové reprezentace 1939-1945*. Praha 2003.

NĚMEČEK Jan (ed.), *Československo a krize demokracie ve střední Evropě ve 30. a 40. letech XX. století*. Praha, HÚ AV 2010.

Odboj a revoluce 1938-1945. Nástin dějin československého odboje. Praha 1965.

ORT Alexandr:

OTÁHAL, Milan: *Opozice, moc, společnost. Příspěvek k dějinám normalizace*. Praha 1994

OUI MET Matthew J.: *The Rise and Fall of the Brezhnev Doctrine in Soviet Foreign Policy*. Chapel Hill 2004

PASÁK, Tomáš: *JUDr. Emil Hácha (1938-1945)*. Praha 1997.

PEKNÍK Milan (ed.), *Milan Hodža - štátnik a politik*. Bratislava, Veda 2002.

PICHLÍK, K. - KLÍPA, Bohumil – ZABLOUDILOVÁ, Jitka: *Českoslovenští legionáři (1914-1920)*. Praha 1996.

PLEVZA, Viliam: *Vzostupy a pády. Gustav Husák prehovoriť*. Bratislava 1991.

PRŮCHA, Václav (red.), *Hospodářské a sociální dějin Československa 1918-1992*. Díl I. Brno 2006.

----- *Hospodářské a sociální dějin Československa 1918-1992*. Díl II. Brno 2009;

PULLMANN, Michal: *Konec experimentu: Přestavba a pád komunismu v Československu*. Praha 2011.

ROTHSCHILD, Joseph: *Return to Diversity. A Political History of East Central Europe since World War II*. Oxford 1993.

RYCHLÍK, Jan: *Rozpad Československa: Česko-slovenské vztahy 1989-1992*. Bratislava 2002

SEIBT, Ferdinand: *Německo a Češi. Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy*. Praha 1996.

SIRUČEK Pavel: *Hospodářské dějiny a ekonomické teorie*. Slaný 2007

SLÁDEK, Oldřich: *Zločinná role Gestapa*. Praha 1986.

SLÁDEK, Zdeněk: *Malá dohoda 1919-1938*. Praha 2000.

STANĚK, Tomáš: *Odsun Němců z Československa 1945-1947*. Praha 1991.

STEIN Eric, *Česko – Slovensko: konflikt – roztržka – rozpad*. Praha 2005.

SUDA, Zdeněk: *Zealots and Rebels: A History of the Ruling Communist Party of Czechoslovakia*. Stanford 1985.

SUK Jiří, *Labyrintem revoluce: Aktéři, zápletky a křížovky jedné politické krize (od listopadu 1989 do června 1990)*, Praha 2003.

ŠEDIVÝ, Ivan: *Češi, české země a velká válka 1914-1918*. Praha 2001.

ŠVORC, Peter: *Zakliata krajina. Podkarpatská Rus 1918-1946*. Prešov 1996.

TEJCHMAN, M. (red.), *Sovětizace východní Evropy. Země střední a jihovýchodní Evropy v letech 1944-1948*. Praha 1995.

TIGRID, P.: *Marx na Hradčanech*. Praha 2001 (1.vyd. Paříž 1960)

---- *Why Dubcek Fell*. London 1970.

TŮMA, Oldřich – VILÍMEK, Tomáš: *Opozice a společnost po r. 1948*. Praha 2009.

TŮMA Oldřich – DEVÁTÁ Markéta (eds.), *Pražské jaro 1968: Občanská společnost – média: přenos politických a kulturních procesů*. Praha 2012.

VALENTA, Jiří: *Sovětská okupace Československa 1968*. Praha 1992.

VEBER, Václav: *Osudové únorové dny*. Praha, Lidové noviny 2008.

VEBER, Václav – BUREŠ Jan (red.), *Třetí odboj. Kapitoly z dějin protikomunistické rezistence v Československu*. Plzeň 2010.

WANNER, Jan: *Brežněv a východní Evropa 1968-1982*. Praha 1994.

WOLCHIK, Sharon: *Czechoslovakia in transition: Politics, Economics and Society*. London 1991.

ZUDOVÁ-LEŠKOVÁ, Z.: (ed.), *Československá armáda v letech druhé světové války*. Praha 2003.